

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 165/2010-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. apríla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť E. R. a M. R., obaja bytom K., zastúpených JUDr. I. H., pre namietané porušenie ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 11 Co 10/2010-76 z 15. februára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. R. a M. R. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. marca 2010 doručená sťažnosť E. R. a M. R., obaja bytom K. (ďalej len „sťažovatelia“), pre namietané porušenie ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením

Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 Co 10/2010-76 z 15. februára 2010.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že:

«Na základe iniciatívy sťažovateľa (návrhu na nariadenie predbežného opatrenia zo dňa 21. 10. 2009) nariadil prvostupňový súd – Okresný súd Košice II uznesením zo dňa 6. 11. 2009 predbežné opatrenie, ktorým uložil odporcovi povinnosť odstrániť odpad z existujúceho vjazdu postaveného na pozemku s parc. č. 595/1 zapísanom na LV č. 23, k. ú. Š., obec K., okres K., ktorý spája verejnú komunikáciu – cestu I. triedy E/50 s pozemkom s parc. č. 597, k. ú. Š., obec K., okres K., zapísanom na LV č. 337 vo vlastníctve navrhovateľa do 3 dní od doručenia predbežného opatrenia a súčasne povinnosť zdržať sa konania, ktorého výsledkom by bolo znemožnenie prechodu a prejazdu po vjazde z verejnej komunikácie – cesty I. triedy E/50 na pozemok s parc. č. 597. V prevyšujúcej časti návrh zamietol a zaviazal navrhovateľa podať do 30 dní od doručenia uznesenia návrh na začatie konania podľa § 127 OZ.

V hore uvedenom uznesení prvostupňový súd považoval existenciu naliehavosti na nariadení predbežného opatrenia v plnej miere za osvedčenú, a z toho dôvodu rozhodol, že je nutné dočasne upraviť pomery účastníkov. Pri formulovaní svojho záveru vychádzal z týchto argumentov:

1) Zloženie stavebného odpadu odporcom na predmetný vjazd bolo preukázané výzvou starostu Mestskej časti K. na odstránenie odpadu, ktorá v spojitosti so záznamom mestskej polície K. a následne vykonaním obhliadky zo dňa 9. 9. 2009 preukazuje že ide o stavebný odpad (kusy betónu, suty a asfaltu), a zároveň začatím priestupkového konania proti odporcovi. Ani v jednom prípade odporca nenamietal, že predmetný odpad on nezložil.

2) Skutočnosť že vjazd, na ktorom bol odpad odporcom zložený je jediným prejazdom medzi pozemkom navrhovateľa a pozemnou komunikáciou cesty I. triedy E/50 súd považoval za preukázanú z listín tvoriacich prílohy návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

3) Z právneho hľadiska súd dôvodil nariadenie predbežného opatrenia nemožnosťou zneužívať svoje vlastníctvo na ujmu práv iných alebo v rozpore so všeobecnými záujmami

chránenými zákonom, ktoré vyplývajú z čl. 20 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, zákazom výkonu práv vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov v rozpore s dobrými mravmi a spôsobom zasahujúcim do práv a oprávnených záujmov bez právneho dôvodu (§ 3 ods. 1 OZ) a v neposlednom rade preventívnou povinnosťou stanovenou občianskym zákonníkom v § 415 OZ konať tak, aby nedochádzalo k škodám na zdraví majetku, na prírode a životnom prostredí.

4) Vzhľadom na polohu prejazdu na pozemok navrhovateľa, nemožnosť odporcu využívať tento pozemok efektívnym spôsobom v prepojení s hore uvedenými závermi, dospel prvostupňový súd k tomu, že ujma spôsobená odporcovi nariadením predbežného opatrenia je v pomere k ohrozeniu navrhovateľa v dôsledku neprístupnosti pozemku pre záchrannú službu, hasičský zbor a políciu menšieho rozsahu.

Voči uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia podal odporca v zákonnej lehote odvolanie, ktorým namietal skutkovú a právnu nesprávnosť jeho nariadenia týmito argumentmi:

1) V úvode odvolania sa odvolateľ venuje povahe odpadu, pri ktorom spochybňoval existenciu samotného odpadu tým, že nejde o odpad, ale o kamene, suť a drť.

2) Ďalej uvádza, že prístup k verejnej komunikácii cesty I. triedy E/50 má navrhovateľ zabezpečený cez susedný pozemok s parc. č. 579/1 a zároveň, že okrem tohto prejazdu má navrhovateľ možnosť využívať prejazd z parcely zo svojej parcely č. 597 v šírke 6 m.

3) Posledným vyjadrením odporcu, ktoré sa týka predbežného opatrenia je snaha spochybniť naliehavosť právneho záujmu na nariadení predbežného opatrenia tým, že umiestnením odpadu má úmysel spevniť si časť tohto pozemku.

Postoj navrhovateľa k tvrdeniam odporcu v podanom odvolaní koncipoval navrhovateľ vo svojom vyjadrení. ...

Podaným odvolaním a vyjadrením navrhovateľa k nemu (v ktorom navrhovateľ bližšie koncipoval svoje protiargumenty voči tvrdeniam odporcu) sa odvolací súd zaoberal bez nariadenia pojednávania a rozhodol uznesením zo dňa 15. 2. 2010 tak, že zmenil uznesenie prvostupňového súdu a zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Zároveň zaviazal navrhovateľa, aby nahradil odporcovi trovy konania vo výške 33 € do

troch dní od právoplatnosti uznesenia. Výrok svojho rozhodnutia oprel krajský súd o nasledovné dôvody:

1) Vo vzťahu k otázke vjazdu ako jediného možného spojenia medzi pozemnou komunikáciou E/50 a pozemkom navrhovateľa krajský súd uviedol, že v prípade odvolacieho konania berie do úvahy aj vyjadrenia protistrany na rozdiel od konania na prvostupňovom súde, ktorý naliehavosť právneho záujmu na nariadení predbežného opatrenia posudzuje na základe predložených listinných dokladov. V nadväznosti na to, vzal do úvahy tvrdenia odporcu uvedené v odvolaní a uviedol, že (cit.) „Navrhovatelia v odvolaní nepopreli, že by cez parcelu č. 579/1 nebol prístup na verejnú komunikáciu, uviedli iba, že tento pozemok je vo vlastníctve iných osôb, a že využívaním cudzieho pozemku by dochádzalo k zásahu do vlastníckeho práva iných osôb.“ Následne na to dodal že (cit.) „Vzhľadom na tieto skutočnosti ktoré vyšli najavo v odvolacom konaní, nemožno akceptovať názor súdu prvého stupňa o „jedinom“ prejazde pozemkov navrhovateľov na verejnú komunikáciu E/50 a tým ani jeho záver o naliehavej potrebe dočasnej úpravy pomerov, ako sa jej navrhovatelia domáhajú, keď práve z dôvodu, že pozemok odporcu nie je jediným možným prejazdom, nie je ani nebezpečenstvo hrozacej ujmy.“

2) Zamietnutie návrhu odvolací súd nedôvodil iba týmto argumentom, ale ako ďalší dôvod uviedol absenciu osvedčenia skutočnosti, že na pozemku odporcu bol vybudovaný vjazd. Presnejšie (cit.) „Odvolací súd považuje za potrebné dodať aj to, že navrhovatelia ničím neosvedčili nimi tvrdenú skutočnosť, že na pozemku, ktorý – ako je to v konaní zatiaľ zjavné, patrí vlastnícky odporcovi, bol zhotoviteľom komunikácie I. triedy E/50 vybudovaný ako vjazd (prejazd k ich pozemkom). Podľa názoru odvolacieho súdu, iba za stavu že predmetný pozemok hoci aj vo vlastníctve odporcu ako fyzickej osoby mal povahu takej účelovej komunikácie (vjazd či prejazd) ako to tvrdia navrhovatelia, bolo by možné uvažovať o zásahu vlastníka pozemku, lebo by bol povinný takúto účelovosť pozemku rešpektovať.“ Podľa odvolacieho súdu (cit.) „takáto účelovosť nevyplýva ani z „Výzvy Mestskej časti K. z 24. 9. 2009...“

3) Pri poslednom dôvode zamietnutia návrhu, odvolací súd poukázal na tú skutočnosť, že v rovnakej veci koná už iný orgán.

Navrhovateľ sa domáhal nápravy zásahu do svojich práv podnetom na generálnu prokuratúru na podanie mimoriadneho dovolania voči uzneseniu krajského súdu, v ktorom

reagoval na jednotlivé dôvody odvolacieho súdu, na ktorých súd zakladal svoje rozhodnutie...»

Sťažovatelia sú toho názoru, že uznesením krajského súdu č. k. 11 Co 10/2010-76 z 15. februára 2010 bolo porušené ich základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto žiadajú, aby ústavný súd vyslovil porušenie označených práv, aby uvedené uznesenie zrušil a priznal im primerané finančné zadost'účinenie v sume 2 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v sume 473,58 €.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 11 Co 10/2010-76 z 15. februára 2010, ktorým zmenil uznesenie prvostupňového súdu tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú iné súdy, t. j. všeobecné súdy.

Ústavný súd už vo svojej judikatúre konštatoval, že rozhodovanie a rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia možno považovať za súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy (II. ÚS 37/00, II. ÚS 46/00, II. ÚS 222/04).

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi

označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 56/03, IV. ÚS 66/02).

Hoci rozhodnutím o návrhu na vydanie predbežného opatrenia v občianskoprávnom konaní môže súd porušiť základné právo alebo slobodu účastníka súdneho konania, takéto porušenie by sa mohlo stať predmetom konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy len vtedy, ak by mu nebolo možné poskytnúť ochranu prostredníctvom účinného právneho prostriedku nápravy dostupného účastníkovi konania pred všeobecnými súdmi. Ak v konaní pred všeobecnými súdmi možno poskytnúť ochranu tvrdenému porušeniu práva, ústavný súd nemá právomoc svojou rozhodovacou činnosťou zasahovať do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zaoberal predovšetkým určením miesta a postavenia rozhodnutia o návrhu na vydanie predbežného opatrenia v konaní pred všeobecným súdom, ako aj existenciou účinných právnych prostriedkov nápravy v prípade, ak sa ten, na koho sa takéto rozhodnutie vzťahuje, domnieva (tvrdí), že došlo k porušeniu niektorého z jeho základných práv alebo slobôd. Predpokladom na záver o porušení základných práv a slobôd je však také ich porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né v činnosti súdu pred začatím konania alebo v konaní o veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku. Samotná existencia negatívneho rozhodnutia, ktorým bolo rozhodnuté o zamietnutí návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, nemôže odôvodniť záver o porušení práva fyzickej osoby alebo právnickej osoby (*mutatis mutandis* I. ÚS 158/06, I. ÚS 349/08).

Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že o osobnom stave, o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva, ako aj o určení, či tu právny vzťah alebo právo je, alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem (§ 80 Občianskeho súdneho poriadku), v konečnom dôsledku rozhoduje všeobecný súd.

Ako už opakovane ústavný súd uviedol (napr. II. ÚS 13/01), ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní

ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy). Konečným rozhodnutím o veci samej poskytne všeobecný súd ochranu označeným základným právam sťažovateľa, pričom túto právomoc všeobecného súdu treba považovať za prioritnú. Nenariadenie predbežného opatrenia ešte neznamená, že všeobecný súd v rozhodnutí vo veci samej neposkytne ochranu tým právam, ktorých porušenie sťažovateľ namieta.

Aj pri rozhodovaní o nariadení predbežného opatrenia treba vychádzať z toho, že právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivý proces v sebe nezahŕňajú záruku úspechu v konaní ani nárok na to, aby všeobecné súdy prebrali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 222/04). Nesúhlas účastníka občianskeho súdneho konania s výrokom a (alebo) odôvodnením rozhodnutia všeobecného súdu nezakladá porušenie jeho práv. Skutkové ani právne závery krajského súdu nie sú zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak sú zlúčiteľné so základným právom a slobodou zaručenými ústavom a medzinárodnou zmluvou.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Jednou zo všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania pred ústavným súdom je podľa § 20 zákona o ústavnom súde aj splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, v ktorom sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Sťažovatelia nepredložili zákonom o ústavnom súde predpísané splnomocnenie, a preto sa ústavný súd touto skutočnosťou ďalej nezaoberal vzhľadom na odmietnutie z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2010